

Чурапчы улууңун ханыма
ХАЙЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Улуска - бу күннөрө

Тэрээн шадыга П.П. Борисова.

ЧУРАПЧЫГА – УОЛ ОБО КҮНЭ

Уол оюо – омук көзөгүй, тирбээ. Уол оюону таба иштэй, эр киши оруулж үргэлжлийн – омук бутгүүн сайдын түшүнүүсүүн сурундиктула. Бусоругу оро тува, Саха сирийн Ил Дархана Егор Афанасьевич Борисов муус устар ишкэс оробулжын Уол оюо күнүүн билүүрүү. Олон салттар, муус устар 14 күнүүр Чурапчы улууңутар Уол оюо күнү хас да ханыжсанан борт тэрээншигээтийн боливтээни.

Бу болиц куу тэрээншигээтийн – "Россия ийзлээр" общественний хамсааны, Саха сирийн салттын салайчаччыта.

Егор Афанасьевич олодуун аргын П.П. Борисова буюултар.

Прасковья Петровна Чурапчыга Уол оюо күнүн бийлизүүнинтэй бийччыннын ышияа.

Сарсыарда Олондо дынгизээр "Мини-иннигээсийн кийн туттар эр кийнгээ" линз алтаян научно-практической конференциядын улуус оскуулчырынтан барьлаа 24 уол юльтынын ышияа.

Дакылатчы татаар нээлийнхээрин тумус туттар чулуу эр кийнин салттарахаа.

РФ Сурүйгээччилгээний сурунчилжилтэй тарханын салттарахаа.

Олондо салттарахаа бийччыннын ышияа.

2017 – улуска История сыла

Күонкүрүс аныцьльгыгар

СЫЛ ЭКСПОНАТА — 2017

Музей үзүүгээ – эзбэх оруулгээх. Онгон сүрүүнүүш обугчлалын олорбут аюулгоруун кориорууд, үорэтийн булагар. Итиинэ билээр-костор оруултуу кинийн гарышчилгаар-салттара, ариас докумуюннаар, хаартыскаслаар, үзүүлэгчин-хамгаастарын кориорор, туюулуур матырымийн шарынын шалтгаалалар. Итийнэр экспонат баёнтын гальваник музейдэргэ дээш-сэргээж коруутгүйгээр түрүүрүүлжилжилжилж.

Илан Энэр уулуспар — Чурагчы, Амма, Мэйж Ханаас, Уус Ададц, Таатга уулуустарын музейлар бойо-байылтрын кыттары сибоссозхик үзүүнгөнчөр „Сылжекономага“ дизайндах маанилүү күннүүрүстүрүн ыштыктара быйыт тохусе сыяа. Муус уесар 14 күнүүэр Чурагчылаазы А. А. Савинин аныннан история уошса этикография музейлар „Сылжекономага — 2017“ күннүүрүс булаа. Иттило Чуршын, Таатга, Мэйж Ханаас, Уус Ададц уулуустарынтан 15 музейдан 21 күнтамчы экспонаттарын кордорон, быйнааран, киңизин кыттыштыптар. Бынчы-Күнжил литературный-художественный, Чоркоо политический съылка, Сүйтүү

3. В. Мигалкин

сыбыт уопуттах зро
спортсменнэр ордук кыайа тұшан
тұнашылар, ал түмүтәр эссиңн
үсінә бой-санша дүйоршылты

Спорг зйэтигэр санга сыйспир, бэлгэр үрдүүк түмүүсэри синийн он бацшар спортын шийдвэртэй ижилдэг тусын үзүүлэлтэй болдог. Маннаа спорг зйэтигэр түншнийн гаралтадаас шиймчилж, командуудын эрчинчилийг оношуулжшаз. Холбогдуулж, аялгагийн эрчинчилийн

(санас күүфүүң бойоши эрчийни) – кайын бытчынтарын бириметигэр сыйынгана, күүфүн-култуун эмисөн сүзэрбэгт тыва, “мин бу үзин хайдаан да күштэбүн!” дин санасын бойоюү усокотингээ болжомтотуу тумарға уонна ой үйлорин (толкуйваанылары) көнсөн корон төвостоох юмнын ушаргылтары күннөөрөгө арас нымалары башынан түгүү. Ои эбтэр киши бойдогин тилин-хаанын түрүгүн санасын күүфүүң салайтар, ушарыга тутар болупутта. Идеомоторийн эрчилини – хас бирдүн хамсааныны ыншынгарчылыктар тийэй ойго онгороз коруу. Киши бытчынтарын хамсааныннын туңчан саянага дынитегэх хамсаанынга кубулуйтуу, күрөк түрүтэр эртигээтийн кирион тахсын. Бу нымалынын шабыттарында спортсмен иштүү киши бытчынтарын хамсааныннын

белимдю, кын туу саншабынын уонна книггиң бойсуптаки тутулуга сух дайыларын таңбылан сол. Секундировалис – күркөм кимрик иници соглоох шымалыны тутган түрүкка кийизрий. Малы укусуэр тренер бойзет оготорор. Оңтөзэри сорох арындар, исемчөлөг оттуулган дайылышынындар спортымен эмис беар буолаштар. Бинирдиндик салттаргээни – дээрлик уонна курсж юмигер жагын корууларни түмүгүүни спортымен ис турутун бойзтии кынта нарыгыны, табысылыбыгт уонна сатамматак орууттарни бейзээ сыйналаша, толсуйлаши таңварындар тирж буолар шымалары туттуу. Болоңуктан ул-бу хамаццаны бинир тынитса, ойго-санчаца гумор, сомоболуур даңыктары ыстас.

Маны таңынан хас бириди спортымен байтулгэр эро сон тубээр ойнчилсанын түмөр, турукка кийирэг нымшинах буслар. Он хас бириди киши личность бийнээсэн тус ураныгтан тутуулктах. Хөлбүр баянындаа эзгэхэд, биир дойдуулавхыг, когүл тусгуга Олимпийской чемпион Навсл Низамиг: "Мин бийхээр чадах хэснэгийнвар ишишигийн санырым, кийвтэн комо кортуурум. Кинини

санын таңынел, моссуюнун
хархын ар сиғорон көрүп олун -

юүстөр күүс збиртор, кызынх-
холуох санаам оссо күүфүрор. Ону таңыншы бийнини көдүгүр
күүтүсөн патриотизм буларе", -
дишиң киесиир. 1975-жылда Германияда ылтынчылыг Европа
чемпионатынан уларсанынын Алоизий Зегери кызындын, шашын, Азадайту Улуу сарынин
кылтынчынын кытары сиптимекен: "Мин айам
нийзимдээри кыайбыта, мин
дашды тутоо бирээ суухтах-
нын", - лөөн санаалыг салайтаран
кыайбыны сиптигийн туурун
эткин 2017-жылда "Кыым"
ханынг 13-с нумэриэр
дүйнестик сургулубула.

1972 сүйнээр "Молодежь Якутии" ханынг спортивной сургуульсын Вячеслав Степанов Роман Дмитриев түнүнч ысынхайшар "Кини курхогдоо тийзихэлж Монголын курат түнүнч 20 спортивных бронзовын нийслэлийн багц. Оюу бу курит политической түүдаа, историйтаа, экономикатаа, курхогдлын буснаар сиро, мэсэгээ бээрэ", - дийн этэр. Ог энээр Роман Дмитриев Олимпиадаа ынгээ барьж хас дахийн индийнээ ог лойнуу тынынгар, оюубуй түүдүүдээр сон түбээр психологиячийн багийн байгалийн ажилчилтуун усны ХХ-с Олимпийский союннуулар Чемпионшира буснаар олук буюубуун түүдүүр.

олгынбо Гран-при бүсінш, „Сыл экспона-
та—2017“ атында. Бағыттың степенең жаңы
лауреатының Чурапчылана Конорушты
музейшін (М. В. Чичигинарова) Дағия
Михайлова Терентина болыктобыг
коноруштың иң де салынтыбыг шашуна-
холбұна бүсінш. Июнис тепсендек лауреат
адамы Чурапты Хондою існегінде музейшін (М. П. Бонжонова) 1848 е.
оғондуклубут немесе Густав Беккер
маржалаң испарған чанылта ыши. Үлкен
степенең жаңылаңын Чоркоо музейшінде
музейшін (А.С. Борисова) аудиториясында
С.А. Новгородов 1917 салыншаха бар-

Сайрана Заболотная

этеккеги буукубарадыла.
Элбак номинациялар салохонон түстә-
ахшарга түгәршылынышар. Чуралчылган
С.А. Новгородов атынан орто оскусна
иккиси кылаштың үорөлөччигү Сайрана
Зеболоевка Арыныннан Карсанасындар
отохторгуттоз ашадыларбыг бурдук тарндар
суорунатын сырт不堪ан „Дээр кырашын
үорөлөччи“ номинация хәйчайкыныш
бумын. Кими – Кигисинендер салынды.

Күнпүрүс кылайнын ахшара шаш дипломи нарынан, биринчىгъригин наңырашалынчылар. Эннеги күнпүрүс Ус Абдан Бороюнугар В.А. Протодьяконов — Күнштейн музейда бусяра бываарынына.

Алексей СЛЕПЦОВ

Специалист трибунала

СПОРТ ҮОННА КИҢ ҮЙУЛБАТА

ДП. Коркин оюздор уус-урал литературын аңашшарын ириинин, күрөхің-табиғін сирдірлердің ол дайыу юро-балиң мисстәсірин, музейшарын жергілік кордкорорун үлес үорекендерде ахышилар. Үлүү тренер бу манылк түзүн спортымен личность быныштынан күүсін сайыншаралып, ингелік, ойсанда оттуған лирик билинчк буюышарын ойлояж, эпизодик күрөхінни хөміндер бывың булан тәрійібіт бүгіншілік. Ханыл баazaar спорт корумдар улашан оруслу ашыл зерттеппен шылар. Ол зәңгі спортымен – бу личность. Кими тобонен көзін билинчк, алоқу корууда (кругозора) көзін – оччонен араңа ситуациялардан таңсар үлес салабылаах, албастаах, бойын туспа коруудың уонна туттар шымалаах. Тұмукшын этакса, спорт уонна киһи үйіндеңде быстысшын сипиміндер. Үйінде киһи ойын-санатты хамсатар күүс. Спорт – киһиттің аны болғым, түрлүк тұмукшын иришін күрок. Ол үткө тұмұр – эт-хамын уонна ой-санат дауыздың

А.С. КАПРЫНОВА,
- дылғарханадағы үчкін
семинарлай-психологическая
шеберлігін Чураңылғазы
жөннөді.

